

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 120/2024
08.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Гордане Којић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног Владана Радића, због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 2. КЗ и кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 2. у вези става 1. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Милана Ристића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Крагујевцу К 17/23 од 25.07.2023. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 521/23 од 21.09.2023. године, у седници већа одржаној дана 08.02.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Владана Радића, адвоката Милана Ристића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Крагујевцу К 17/23 од 25.07.2023. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 521/23 од 21.09.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Крагујевцу К 17/23 од 25.07.2023. године окривљени Владан Радић оглашен је кривим због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 2. КЗ, за које му је претходно утврђена казна затвора у трајању од две године, и због кривичног дела недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 2. у вези става 1. КЗ, за које му је утврђена казна затвора у трајању од две године и новчана казна у износу од 150.000,00 динара, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од три године и шест месеци и новчану казну у износу од 150.000,00 динара коју је дужан да плати у року од 30 дана од правноснажности пресуде, а уколико новчану казну не плати у одређеном року, суд ће исту заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. У изречену казну затвора окривљеном се урачунава време проведено у притвору од 03.10.2022. године до 31.10.2022. године, време проведено на издржавању мере забране

напуштања стана од 31.10.2022. године до 04.05.2023. године и време проведено у притвору од 04.05.2023. године па надаље.

Истом пресудом, на основу члана 87. КЗ у вези члана 246а став 5. и члана 348. став 6. ЗКП окривљеном је изречена мера безбедности одузимања предмета и то: 285,04 грама опојне дроге кокаин, 2,10 грама опојне дроге канабис, један пиштољ марке „Beretta“ модел „Px4 Storm“, калибра 9 mm, без серијског броја са 10 припадајућих метака, један пиштољ марке „Zbrojevka“, модел „CZ 100“, калибра 9 mm, серијског броја ..., 6 пиштољских метака калибра 9 mm Luger, 248 грама пластичног експлозива и 15 комада електричних детонаторских каписли.

Окривљени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка ближе одређене у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 521/23 од 21.09.2023. године делимичним усвајањем жалбе браниоца окривљеног Владана Радића, преиначена је пресуда Вишег суда у Крагујевцу К 17/23 од 25.07.2023. године, у делу одлуке о кривичној санкцији, тако што је Апелациони суд у Крагујевцу окривљеном Владану Радићу за кривично дело неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 2. КЗ задржао као правилно утврђену казну затвора у трајању од две године, а за кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 2. у вези става 1. КЗ утврдио казну затвора у трајању од једне године и шест месеци и новчану казну у износу од 150.000,00 динара и осудио га на јединствену казну затвора у трајању од три године у коју му се урачунава време проведено у притвору од 03.10.2022. године до 31.10.2022. године, време проведено на издржавању мере забране напуштања стана од 31.10.2022. године до 04.05.2023. године и време проведено у притвору од 04.05.2023. године па до упућивања у завод за извршење кривичних санкција, и новчану казну у износу од 150.000,00 динара коју је дужан да плати у року од 30 дана од правноснажности пресуде, а уколико новчану казну не плати у одређеном року, суд ће исту заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. У преосталом делу жалба браниоца окривљеног и жалба јавног тужиоца у целисти, одбијене су као неосноване и првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног Владана Радића, адвокат Милан Ристић, због повреда закона из члана 74. став 1. тачка 3) ЗКП и битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости и преиначи у целини побијане пресуде тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе или укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду.

Врховни суд је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног доставио Врховном јавном тужиоцу, у складу са чланом 488. став 1. КЗ, и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљеног Владана Радића, адвокат Милан Ристић, захтев за заштиту законитости подноси због повреде закона из члана 74. став 1. тачка 3) ЗКП с тим да се из образложења захтева закључује да је поднет због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Указујући да се побијане пресуде заснивају на доказима на којима се по одредбама Законика о кривичном поступку не могу заснивати, бранилац окривљеног као незаконите доказе означава записник о претресању стана и других просторија ПУ Крагујевац од 02.10.2022. године и потврде о привремено одузетим предметима које су том приликом издате. Доказна радња претресање стана спроведена је без присуства браниоца окривљеног што је, према мишљењу браниоца, противно одредби члана 74. став 1. тачка 3) ЗКП. Осталим наводима захтева, бранилац суштински указује да је полиција поступила противно одредби члана 155. ЗКП, односно противно наредби о претресању стана и других просторија обзиром да истиче да се стан у ком је спроведена наведена доказна радња, састоји од два стана и то доњег стана који чине ходник, спаваћа соба, дневна соба, кухиња, купатило и тераса, и горњег стана који се састоји од ходника, две спаваће собе, купатила и терасе, због чега сматра да предмет претресања нису могле бити просторије у поткровљу те зграде где су иза блокова цигли пронађени предмети описани у потврдама о привремено одузетим предметима, јер те просторије нису ни у власништву нити у државини окривљеног и нису обухваћене наредбом о претресању.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Владана Радића, Врховни суд оцењује као неосноване.

Из записника о претресању стана и других просторија ПУ Крагујевац од 02.10.2022. године произлази да је у временском периоду од 14.25 часова до 17.05 часова, извршено претресање стана окривљеног Владана Радића на адреси боравишта у улици ... број .., у ..., на основу наредбе судије за претходни поступак Вишег суда у Крагујевцу Кппр 81/22 од 02.10.2022. године. Пре предузимања претресања, наведена наредба је у смислу члана 156. став 1. ЗКП предата окривљеном Владану Радићу, што је констатовано у записнику, уз позив да добровољно преда лица, односно предмете који се траже при чему је окривљени поучен да има право да узме адвоката, односно браниоца који може присуствовати претресању, чије присуство окривљени није захтевао, што је у записнику констатовано. Претресање стана и других просторија састојало се од претресања „доњег спрата стана-дневна соба, кухиња, спаваћа соба, ходник, купатило, тераса и горњег спрата стана-две спаваће собе, купатило, ходник и тераса на покровљу“, а предмети пронађени током претресања и место њиховог проналаска описани су у записнику и потврдама о привремено одузетим предметима ПУ Крагујевац број 50195/22, 50203/22 и 50224/22 од 02.10.2022. године, које је окривљени потписао без примедби. Наведена доказна радња обављена је у присуству два пунолетна грађанина у својству сведока и то АА и ББ, који су према констатацији на записнику, поучени о њиховој улози током спровођења претресања и исти су, уз овлашћена службена лица ПУ Крагујевац и окривљеног Владана Радића, потписали записник на ком нису констатоване било какве примедбе.

Сходно наведеном, Врховни суд налази да је претресање стана и других просторија, у конкретном случају, у свему извршено у складу са одредбама члана 155, 156. и 157. ЗКП, којима су прописане претпоставке и поступак спровођења ове доказне

радње. Приликом претресања није повређена одредба члана 155. ЗКП, на коју бранилац у захтеву фактички указује, обзиром да се наредба о претресању стана и других просторија судије за претходни поступак Вишег суда у Крагујевцу Кппр 81/22 од 02.10.2022. године односи на стан у улици ... број ..., у ..., у ком је окривљени боравио, па претресањем овог стана који се састоји из доњег и горњег дела који има приступ тераси у поткровљу, полиција није поступила противно наредби о претресању јер иста даје овлашћења полицији да поред стана изврши претресање и других просторија те зграде које може да користи и окривљени, а што је у овом случају тераса у поткровљу.

Стога је, по оцени овог суда, записник о претресању стана и других просторија ПУ Крагујевац од 02.10.2022. године законит доказ на коме се пресуда у смислу одредаба Законика о кривичном поступку може заснивати, а самим тим и потврде о привремено одузетим предметима које су из њега проистекле, па су супротни наводи захтева оцењени као неосновани. При томе, на законитост ових доказа не утиче чињеница да бранилац окривљеног није присуствовао претресању јер на записнику није ни констатовано да је окривљени захтевао његово присуство, а присуство браниоца наведеној доказној радњи, према одредбама Законика о кривичном поступку, није обавезно.

Одредбом члана 74. став 1. тачка 3) ЗКП прописано је да окривљени мора имати браниоца ако је задржан или му је забрањено да напушта стан или је притворен-одлишења слободе па до правноснажности решења о укидању мере.

Дана 02.10.2022. године, у временском периоду од 14.25 часова до 17.05 часова, када је предузето претресање стана и других просторија, окривљени Владан Радић није био задржан нити притворен, па у конкретном случају није ни могла бити повређена одредба члана 74. став 1. тачка 3) ЗКП на коју бранилац окривљеног у захтеву неосновано указује.

Из списка предмета произилази да је према окривљеном Владану Радићу, због постојања основа сумње да је извршио кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ и кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 1. КЗ, задржавање одређено решењем ПУ Крагујевац ЕДД-519763/22 од 02.10.2022. године од 17.30 часова, када је ухапшен и када је ангажовао браниоца, адвоката Станка Фуштара. Сходно томе, окривљени Владан Радић је имао браниоца, од тренутка када су се стекли услови за примену члана 74. став 1. тачка 3) ЗКП (обавезна одбрана), односно од тренутка када је исти био задржан од стране овлашћених службених лица ПУ Крагујевац.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, бранилац окривљеног Владана Радића, адвокат Милан Ристић, у поднетом захтеву истиче да је у доношењу побијане пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 521/23 од 21.09.2023. године, учествовале судије Олга Пековић, као председник већа, и судије Мирјана Војиновић и Јелена Вилотијевић, као чланови већа, које су морале бити изузете од судијске дужности, јер су у истом кривичном поступку одлучивале о жалби изјављеној против решења о продужењу притвора према окривљеном и то у решењу Кж2 297/23 од 18.05.2023. године, а судије Олга Пековић и Мирјана Војиновић и у решењу Кж2 455/23 од 01.08.2023. године. Приликом доношења наведених решења судије Олга Пековић, Мирјана Војиновић и Јелена

Вилотијевић заузеле су „јасан став о кривици окривљеног на тај начин што су потврдиле став првостепеног суда у погледу разлога за одређивање притвора“, због чега су морале бити изузете од судијске дужности у доношењу другостепене пресуде.

Врховни суд изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Владана Радића, оцењује као неосноване.

Супротно наводима захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, по налажењу Врховног суда, не може се прихватити став да свако одлучивање судије о притвору према окривљеном нужно нарушава претпоставку непристрасности тог судије приликом мериторног одлучивања о кривици истог окривљеног, што произилази и из праксе Европског суда за људска права и Уставног суда Србије.

Према пракси Европског суда за људска права, не може се сматрати да сама чињеница што је судија у кривичном поступку доносио одлуке и пре суђења у поједином предмету, укључујући и одлуке везане за притвор, оправдава страх да тај судија није непристрасан. Оно што је важно је опсег и природа тих одлука (Feu против Аустрије, став 30; Sainte – Marie против Француске, став 32; Nortier против Холандије, став 33).

Из наведеног произилази да, по правилу, учествовање судије у доношењу одлуке о притвору према окривљеном у истом предмету не представља разлог за његово изузеће приликом одлучивања о кривици у односу на истог окривљеног, већ постојање предубеђења као разлога за његово изузеће зависи од тога да ли је приликом одлучивања о притвору заузео јасан став о кривици окривљеног. Према томе, реч је о фактичком питању које се процењује у сваком појединачном предмету.

У конкретном случају, учешће судија Олге Пековић, Мирјане Војиновић и Јелене Вилотијевић које су учествовале у доношењу побијане другостепене пресуде, а претходно одлучивале о жалбама изјављеним против решења о продужењу притвора, по оцени овог суда, није таквог квалитета да би довело у питање непристрасност ових судија.

Из списка предмета произилази да се веће Апелационог суда у Крагујевцу, у чијем саставу су биле судија Олга Пековић, као председник већа, и судије Мирјана Војиновић и Јелена Вилотијевић, као чланови већа, у решењу Кж2 297/23 од 18.05.2023. године, односно судија Олга Пековић, као председник већа, и судија Мирјана Војновић, као члан већа, у решењу Кж2 455/23 од 01.08.2023. године, приликом одлучивања о изјављеним жалбама, нису бавиле ни оправданом сумњом нити оценом довољности доказа и њиховим квалитетом, већ само разлозима за притвор из члана 211. став 1. тачка 3) ЗКП, па се њихово учествовање у доношењу наведених решења, не може поистоветити са учествовањем у већу које одлучује о потврђивању оптужнице у смислу битне повреде одредаба кривичног поступка због које је поднет захтев за заштиту законитости.

Према томе, Врховни суд налази да, у конкретном случају, учествовање наведених судија у ранијим фазама поступка, не доводи у питање претпоставку њихове непристрасности приликом доношења одлуке о жалбама изјављеним против првостепене пресуде, због чега побијаном пресудом другостепеног суда није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, на коју

се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног Владана Радића.

Из изнетих разлога, налазећи да у предметном кривичном поступку нису учињене битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тач. 1) ЗКП и 438. став 1. тач. 4) ЗКП, на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног Владана Радића, адвоката Милана Ристића, Врховни суд је на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.

Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић